

Aan MINDEF en STASDEF
Van DGB
Afgestemd met [CDS, DJZ, HDFC, DCO]
In afschrift aan -

TER BESLISSING

Datum
16 februari 2023
Onze referentie
BS2023004654

Opgesteld door

[Redacted signature block]

Aantal bijlagen
1

Nota

Kamerbrief Landmacht samenwerking met Duitsland

Aanleiding

Met uw goedkeuring heeft CLAS op 28 november 2022 met zijn Duitse evenknie een gezamenlijke visie voor verdere verdieping van de landmacht samenwerking ondertekend. Eén van de voornemens in die visie is integratie van de 13 Lichte Brigade in de Duitse *10. Panzerdivision*. Momenteel wordt een *Technical Arrangement* opgesteld om dit integratieproject te formaliseren. Ondertekening op ministerieel niveau staat tentatief gepland op 30 maart 2023.

Met deze brief informeert u de Tweede Kamer over de bestaande landmacht samenwerking met Duitsland en de voorgenomen verdieping daarvan. Hiermee geeft u uitvoering aan de motie-Boswijk van 22 december 2022 die verzoekt om een brief over landmacht integratie met Duitsland. Over het tweede deel van de motie wordt de Tweede Kamer geïnformeerd nadat de benodigde informatie beschikbaar is.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met bijgevoegde kamerbrief over landmacht samenwerking met Duitsland.

Kernpunten

- De Kamerbrief gaat in op de stand van zaken van de landmacht samenwerking met Duitsland en plannen voor verdere verdieping daarvan, waaronder de voorgenomen integratie van de 13 Lichte Brigade in de Duitse *10. Panzerdivision*.
- De integratie van Nederlandse brigades in de Duitse divisiestructuur bevordert de gevechtskracht en dient drie brede doelen: 1) behoud van kennis en ervaring m.b.t. opereren in divisies; 2) verbetering van samenwerking bij inzet en uitvoering van NAVO- en EU-taken en 3) stimulans voor gezamenlijke capaciteitsontwikkeling en materieelsamenwerking en daarmee verbetering van interoperabiliteit.
- Voornemens voor verdere verdieping van de landmacht samenwerking zijn vastgelegd in een gezamenlijk visiedocument. Een belangrijk voornemen is de integratie van de 13 Lichte Brigade in de Duitse *10. Panzerdivision*. Nauwe samenwerking van deze eenheden past bij de versterking van de gevechtskracht van de 13 Lichte Brigade, het materieel waarover de eenheden beschikken en de toegenomen focus op de eerste hoofdtaak.
- De Kamerbrief maakt duidelijk dat de landmacht samenwerking met Duitsland een lange geschiedenis kent en dat niet de hele Nederlandse landmacht integreert in de Duitse landmacht(structuur); meerdere onderdelen doen dat niet en de geïntegreerde eenheden behouden zelfstandigheid.
- De brief maakt duidelijk dat de Nederlandse regering zelfstandig blijft beslissen over inzet van Nederlandse militairen, inclusief eenheden die zijn ingebed in structuren van andere landen.
- Tot slot kondigt u aan het einde van de brief uitstel van het plan van aanpak beleidsdoorlichting Nederlands-Duitse samenwerkingsverbanden aan.

Toelichting

Financiële overwegingen

Uit de Kamerbrief volgen geen directe financiële consequenties. De verdere verdieping van de landmacht samenwerking met Duitsland is al vastgelegd in de Defensienota 2022 en de Maatregelennota. Verdere samenwerking zal per project financieel worden uitgewerkt binnen de geldende kaders en volgens de geldende procedures.

Juridische overwegingen

Voor overeenkomsten over internationale samenwerking worden de reguliere afstemmingsprocedures doorlopen. Dit geldt ook voor de *Technical Arrangement* die momenteel door CLAS met de Duitse landmacht wordt opgesteld over integratie van de 13 Lichte Brigade in de Duitse *10. Panzerdivision* en uiteindelijk op het niveau van de minister wordt getekend. Er zijn vooralsnog verder geen juridische vraagstukken geïdentificeerd.

Communicatie

Aan daadwerkelijke ondertekening van een overeenkomst over integratie van de 13 Lichte Brigade in de Duitse *10. Panzerdivision* op het niveau van de Nederlandse en Duitse ministers van Defensie zal t.z.t. aandacht worden besteed.

Politieke context

In 2022 hebben de Kamerleden Van Haga en Segers vragen gesteld over de landmacht samenwerking met Duitsland. Ook de feitelijke vragen over de Defensienota 2022 gingen deels over de verdere landmacht samenwerking met Duitsland. Motie-Boswijk verzoekt de regering om inzichtelijk te maken hoe de integratie van beide landmachten vorm gaat krijgen en hoe deze past in de Nederlandse inzet bij de ontwikkeling van nieuwe capaciteitsdoelstellingen van de NAVO (Kamerstuk 36 124, nr. 23, d.d. 22 december 2022).

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

Persoonsgegevens van steller en ondertekenaar zijn gelakt vanwege bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DE DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

